

УДК 613.6

ВАЖЛИВІ АСПЕКТИ ВИРОБНИЧОЇ САНІТАРІЇ ТА ГІГІЄНИ ПРАЦІ НА РОБОЧИХ МІСЦЯХ

*Харчук А.І., доцент кафедри ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій,
Станіславчук О.В., к.т.н., доцент кафедри промислової безпеки та охорони
праці*

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Гігієна праці та виробнича санітарія мають важливе значення для запобігання захворюванням не тільки самих працівників, які контактують з виробничими шкідливостями, а й членів їх родин. У фокусі уваги це питання опинилося під час пандемії Covid-19 і важливо, щоб і надалі не втрачалася його актуальність, оскільки дотримання санітарії є важливим не лише у виробництві фармацевтичних, мікробіологічних, харчових продуктів, в галузі охорони здоров'я, в будівництві чи сільському господарстві, але й для працівників офісів, комунальних організацій та наукових установ. Усі працівники заслуговують на справді гігієнічні робочі місця, а не на ілюзію чистоти.

В багатьох галузях не усвідомлюють цього і не дотримуються прийнятих стандартів гігієни. Навіть підготовлені професіонали, що працюють в галузях, де стерилізація є надзвичайно важливою, можуть не знати про певні недоліки її проведення чи дозволяють нехтувати її якістю. Або ж протоколи та ресурси для проведення стерилізації не відповідають необхідним умовам чи не враховують усунення всіх небезпек.

Працівники, які використовують антисанітарне обладнання, ризикують захворіти, оскільки відкриті ділянки шкіри, одяг чи волосся часто є переносниками мікроорганізмів, грибків, шкідників, вірусів або важких металів. Тривалий вплив хімічних (навіть у малих дозах) відходів може призвести до розвитку таких проблем зі здоров'ям, як рак.

Такі шкідники, як комахи (мурахи, таргани тощо), миші та жуки, обираючи темні теплі щілини в приміщеннях, спричиняють перехресне зараження, поширюючи інфекційні захворювання серед працівників. Наприклад, неналежні заходи з санітарії у будівельній галузі продовжують впливати на працівників навіть коли вони вже перебувають дома, тим самим піддаючи впливу небезпечних рівнів миш'яку, свинцю, марганцю, хрому, міді та нікелю також свої родини. Хоча ці токсичні метали в малих дозах є відносно нешкідливими, проте тривалий, постійний або й концентрований вплив зрештою негативно вплине на здоров'я працівника та членів його сім'ї. Варто наголосити, що організм дитини є більш сприйнятливим до отруєння важкими металами, особливо такими як миш'як і олов'яний пил.

Якщо працівники не дотримуються суворих санітарних процедур, то й приміщення стають антисанітарними, а накопичене з часом забруднення завдаватиме шкоди не тільки організму людини, а й з часом може стати причиною серйозного пошкодження обладнання чи устаткування. Щоб запобігти небезпечним наслідкам важливо, наприклад, дотримуватися графіку чищення вентиляційних систем чи стерилізації конвеєра тощо.

Під час виходу з ладу ушкоджене накопиченнями забруднюючих речовин виробниче обладнання чи устаткування може призвести до різних видів травмвань працівників, що його обслуговують. Наприклад, завдати ударів, опіків, розривів тканин, розчавлення чи ураження струмом. Вчасне не прибирання сміття та накопичених відходів на робочих місцях також може стати причиною спотикання та падіння працівників, досить часто з вивихами, переломами кісток та розтягненнями сухожилля.

Помилковою є думка роботодавців, що лише контактні поверхні є важливими аспектами санітарії на робочому місці, потрібно проводити санітарну обробку стін, підлоги, стель та світильників, з якими можуть контактувати працівники. Ергономічність робочого місця сприятиме дотриманню працівниками вимог гігієни праці, оскільки вони не витратять зусиль на досягнення до важкодоступних компонентів чи підтримання незручної робочої пози, виконання неергономічних робочих рухів.

Варто також враховувати час після нанесення засобів гігієни, коли досягається ефект стерилізації, а також ефективна тривалість їхньої дії. Зауважимо, що не всі працівники знають, як правильно мити руки (це потрібно робити не тільки після відвідування туалету), тому варто таку інформацію (текстову і в картинках) розмістити біля умивальників і не тільки. Часто мити руки повинні навіть працівники, що працюють у гумових або латексних рукавичках.

Безліч мікробів знаходиться на мобільних телефонах, яких працівники часто торкаються і під час роботи. Тому необхідно передбачити їх протирання перед початком робочої зміни, або й подальше їх зберігання після протирання у спеціальних контейнерах, щоб не відбувалося перехресного зараження.

Роботодавці повинні дотримуватися найкращих санітарних практик, щоб захистити добробут своїх працівників, що має важливе значення для підвищення безпеки праці та збереження здоров'я працівників, а також продовження строку служби виробничого обладнання та устаткування.